

St. Jozefschool

De kracht van klein!

Schoolveiligheidsplan

Bevoegd gezag	PRO8
Bestuursnummer	50844
Naam school	St. Jozefschool
Voorlopig vastgesteld	November 2022
Instemming / Advies MR	
Definitief vastgesteld	
Evaluatie	
Handtekening MR	

Inleiding

Ieder kind is uniek en heeft recht op adequate begeleiding en aandacht. We vinden dat elk kind zich naar eigen aanleg en in eigen tempo moet kunnen ontwikkelen. Wij zijn een school, met vertrouwen en aandacht voor iedere leerling en zijn/haar ontwikkeling. Wanneer leerlingen leren waar ze goed in zijn, zijn ze later in staat om het verschil te maken. Op St. Jozefschool gaan we uit van verschillen. De leerlingen zijn medeverantwoordelijk voor hun leerproces en krijgen het vertrouwen om zelf keuzes te maken. Ze ontwikkelen eigen normen en waarden en weten wie ze kunnen en willen zijn. Ze gaan respectvol om met anderen en tonen belangstelling voor de ander. Om dit te bereiken leren we kinderen op effectieve wijze samenwerken, stimuleren we de creativiteit en volgen zowel de cognitieve als de sociaal-emotionele ontwikkeling nauwgezet. Om dit te kunnen bewerkstelligen moet onze school een veilige omgeving zijn voor leerlingen, ouders en medewerkers.

Met dit beleidsdocument geven wij aan hoe wij werken aan een sociaal veilige school, welke afspraken en procedures we kennen, welke voornemens wij hebben om – waar nodig – verbeteringen aan te brengen in de sociale veiligheid en hoe we met de ouders (Medezeggenschapsraad) jaarlijks vaststellen of we nog op de goede weg zijn.

Uitgangspunten:

Met het opstellen van regels en afspraken is een veilige school geen vanzelfsprekendheid. Vergelijkbaar met het verkeer, kunnen regels en afspraken de dagelijkse gang van zaken stroomlijnen, maar vormen zij geen waarborg voor echte veiligheid. De echte veiligheid hangt met name af van de omgang met de ander.

“Met elkaar, voor elkaar”

Samen zorgen we voor goed onderwijs op een veilige, plezierige school. Hiervoor is het van belang dat niemand geïsoleerd raakt. Wanneer een leerling verdrietig is, is dat niet alleen de zorg van die leerling, maar dan heeft de hele klas een verdrietige leerling. Wanneer iemand wordt buitengesloten, is dat niet alleen de zorg van die persoon, maar zijn wij een school waar iemand wordt buitengesloten. Wanneer een leerling uitblinkt in een bepaald vak, is dat niet de verdienste van die ene leerling, maar zijn wij ook een school of een klas waarin je talent tot ontwikkeling komt.

In school hebben we te maken met het gedrag van leerlingen, ouders en onderwijzend personeel. In de praktijk van alle dag zien we dat er heel veel goed gaat. Leerlingen spelen en werken met elkaar, helpen, troosten, lachen. In de klassen wordt er samen met de juf of de meester gewerkt, ontdekt, gevoelens met elkaar besproken, van elkaar geleerd... Door de betrokkenheid van de teamleden, de kinderen en de ouders kunnen we met elkaar tijdig problemen signaleren, oplossingen bedenken en veel bereiken. Overal waar gewerkt wordt zijn echter wel eens misverstanden of worden fouten gemaakt.

Dit plan beschrijft onze inspanningen met betrekking tot het creëren en borgen van een veilige school.

In volgorde behandelen we in dit plan:

1. Preventie
 - 1.1 Het stimuleren van gewenst gedrag
 - 1.2 Pedagogische doelen en klimaat
 - 1.3 Structuur en grenzen
 - 1.4 Oefenen met coöperatief leren
 - 1.5 Signalering van problemen op Sociaal Emotioneel gebied
 - 1.6 Meldcode

2. Afspraken / gedragscodes
 - 2.1 De gedragsregels van de St. Jozefschool
 - 2.2 Seksuele intimidatie
 - 2.3 Pesten
 - 2.4 Opvang na traumatische ervaring
 - 2.5 Racisme/discriminatie
 - 2.6 Lichamelijk geweld/agressie
 - 2.7 Computergebruik
 - 2.8 Privacy

3. Klachtenregeling

4. Betrokken personen
 - 4.1 De contactvertrouwenspersoon
 - 4.2. De externe vertrouwenspersoon
 - 4.3. De veiligheidscoördinator

5. Deskundigheid
 - 5.1 De interne contactpersoon
 - 5.2 Het team.

6. Beleidsvoornemens

Bijlagen:

Pestprotocol
Internet protocol

1 Preventie

1.1 Het stimuleren van gewenst gedrag.

Natuurlijk gaan we er het liefst vanuit dat er bij ons op school niet gepest wordt en dat er niemand wordt buitengesloten. Helaas moeten we ons ervan bewust zijn dat dit niet vanzelfsprekend het geval is. Ook op onze school is het belangrijk om structureel aandacht te besteden aan het voorkomen van pestgedrag of "buitensluiten". Aangezien dit gedrag juist stiekem gebeurt, is het voor leerkrachten en ouders vaak moeilijk om op tijd en adequaat te signaleren.

Elk kind is autonoom. Het krijgt de kans veel eigen keuzes te maken, zelf verantwoordelijkheid te nemen en initiatieven te tonen. Zo groeit het gevoel voor eigenwaarde op een natuurlijke manier.

We willen graag dat leerlingen zich ontwikkelen tot leerlingen die:

- Zichzelf en anderen waarderen.
- Vertrouwen hebben in zichzelf.
- Eigen normen en waarden hebben.
- Verantwoordelijk zijn voor hun eigen gedrag.
- Zich breed ontwikkeld hebben, hun plek in de maatschappij kennen en daarin kunnen bewegen.
- Respectvol omgaan met zichzelf en de ander en belangstelling tonen.

Om dit te bereiken is het belangrijk dat de volwassenen binnen de school dit gedrag laten zien en voorleven. Leerlingen leven dit na en zien dit dan als gewoon gedrag.

1.2 Pedagogische doelen en klimaat

Veiligheid is op elke basisschool van groot belang. Als een kind zich niet veilig voelt, ontwikkelt het zich niet goed. Voor veiligheid zijn een aantal belangrijke afspraken gemaakt:

- In combinatie met zelfstandig werken is er veel tijd voor persoonlijke aandacht.
- Leerlingen worden veel geobserveerd met als onderliggend doel te zien hoe zij in hun vel zitten en hoe de ontwikkeling verloopt.
- Er zijn duidelijke regels, die de kaders van wat kan en wat niet kan, duidelijk aangeven.
- Er vinden kindgesprekken plaats.
- Pesten en ander ongewenst gedrag wordt direct aangepakt, zodat de pester en de gepeste leren wat wel en niet toelaatbaar is.

1.3 Structuur en grenzen

Een duidelijke structuur en grenzen zijn nodig. Er zijn drie kapstokregels:

- 1) We hebben respect voor elkaar
- 2) We zorgen voor een rustige en veilige omgeving
- 3) We gaan netjes om met onze en andermans spullen

Deze kapstokregels zijn uitgewerkt en worden met werkafspraken, afspraken voor omgang met tablet, buitenspeelregels beschreven in hoofdstuk 2.

1.4 Oefenen met coöperatief leren

Uitgangspunt bij het werken met interactieve werkvormen en/of structureel coöperatief leren is dat wij voortdurend streven naar een niet bedreigende sfeer waarbinnen kinderen gemotiveerd en actief, veel kennis, inzicht en vaardigheden opdoen, waar zij de rest van hun latere leven wat aan hebben.

Coöperatieve werkvormen bieden verschillende didactische werkvormen waarbij zowel een beroep wordt

gedaan op de cognitieve als de sociale vaardigheden).

1.5 Signalering van problemen op sociaal - emotioneel gebied.

De basis voor het signaleren van problemen vormen de observaties van de leerkrachten in de klas en op het plein. In het dagelijks werk met de kinderen en in de contacten met de ouders worden zij het eerste geconfronteerd met problemen in de ontwikkeling. Indien de problemen niet eenvoudig op te lossen zijn of moeilijk te concretiseren zijn kunnen zij hierover in gesprek met de IB-er. Tijdens een teambordsessie is er gelegenheid om opvallende gebeurtenissen in de groep, zowel positief als negatief, te bespreken met de collega's. Daarnaast volgen wij de sociaal-emotionele ontwikkeling door kindgesprekken en het tweemaal per jaar afnemen van een sociogram. Ook wordt er wekelijks met kinderen gewerkt aan de sociaal-emotionele ontwikkeling m.b.v. de Geluuskofferlessen en de groeigesprekken met de klas. Bovendien vullen vanaf groep 6 kinderen zelf een vragenlijst in over hun welbevinden en de sociale veiligheid. Er zijn hiervoor verschillende mogelijkheden op de markt. We hebben voor VenstersPO gekozen. Tenslotte streven wij ernaar eens per twee jaar een ouderenquête af te nemen. Binnen deze vragenlijst worden ook altijd een aantal vragen opgenomen over welbevinden, veiligheid en omgangsvormen binnen de school.

1.6 Meldcode

Wanneer een leerkracht een vermoeden krijgt dat er bij een leerling een probleem speelt, maar niet weet of het nu om de leerling zelf gaat, of de thuissituatie, op school of op straat, gaat deze leerkracht een gestructureerd signaleringsproces (meldcode) doorlopen. Dit signaleringsproces laat zich door vijf fasen kenmerken (in navolging van de cursus 'Signaleren in de Basisschool'):

Waarnemen:

Het gaat om waarnemingen bij kinderen die kunnen duiden op een mogelijk zorgelijke situatie. Objectieve observaties worden kort genoteerd, met datum en tijd (bijvoorbeeld ten aanzien van aan- en afwezigheid, te laat komen, verzorging, en dergelijke).

Toetsing:

De waarnemingen worden door de leerkracht bij collega's getoetst. Zie jij ook wat ik zie? Voel jij wat ik voel?

Verhelderen:

Lijkt de situatie inderdaad zorgelijk, dan proberen we deze verder te verhelderen door onze zorg bespreekbaar te maken met het kind en de ouders. Het stellen van de juiste open vragen, goed luisteren en controleren of je elkaar goed hebt begrepen zijn hierbij van enorm belang. Vaak is ook de intern begeleider of de directeur bij deze gesprekken aanwezig. Indien nodig vragen we een orthopedagoog om advies.

Interne leerlingenzorg:

Samen met de intern begeleider, de ouders en waar mogelijk de betreffende leerling analyseert de leerkracht zo goed mogelijk wat de leerling nodig heeft. Indien nodig wordt er verder onderzoek gedaan door een externe instantie. Gezamenlijk wordt een plan opgesteld om de leerling verder te helpen. In dit plan worden de taken van zowel de school, de ouders en de leerling zelf beschreven (en eventueel andere betrokkenen zoals bijvoorbeeld een logopedist, fysiotherapeut,...). Wij leggen dit vast in een HGW-formulier (HGW = Handelingsgericht Werken) dat met ouders wordt besproken en gedeeld.

Ondersteuningsteam

Wanneer het niet lukt om binnen de school tot een goede analyse te komen of de benodigde zorg om de

situatie te verbeteren niet door de school geboden kan worden, kan met de ouders worden besloten om de leerling aan te melden bij het ondersteuningsteam. Externe hulpverleners zoals de GGD-verpleegkundige, een medewerker van het Sociaal team gemeente Montferland, enzovoort kunnen dan geconsulteerd worden. Dit komt overeen met de stappen 3 en 4 van onze ondersteuningsroute. Wanneer we de indruk krijgen dat we er samen met ouders niet goed uit kunnen komen, maken we melding van onze zorgen bij de Verwijsindex. Hiervan stellen wij de ouders op de hoogte. De Verwijsindex is een digitaal systeem dat ervoor zorgt dat zorgen van meerdere instanties over eenzelfde gezin aan elkaar gekoppeld worden. Bij ons op school kunnen de intern begeleider en de directeur een melding invoeren.

2. De afspraken: Gedragscodes

Een gedragscode: moet dat zo nodig?

Eenzijds is er de wetgeving die verplichtingen oplegt met betrekking tot omgangsregels en gedragscodes. Anderzijds zijn wij van mening dat het voor de duidelijkheid van alle betrokkenen goed is de (omgangs)regels vast te leggen en openbaar te maken. We kunnen elkaar aanspreken op het naleven van de gezamenlijk vastgestelde gedragsregels. Bij ons op school gelden de volgende 3 kapstokregels als leidend in de hele school:

- ↳ We hebben respect voor elkaar
- ↳ We zorgen voor een rustige en veilige omgeving
- ↳ We gaan netjes om met onze en andermans spullen

Deze punten zijn vertaald naar een aantal praktisch regels en afspraken in de school en op het plein die we jaarlijks met de kinderen afspreken. De school kan door middel van deze gedragsregels ook aan de ouders van de leerlingen duidelijk maken hoe binnen de school wordt omgegaan met de hen toevertrouwde leerlingen en met andere betrokkenen bij de school.

Kapstokregels uitgewerkt:

- We begroeten elkaar.
- We laten anderen ongestoord werken en spelen.
- We lopen en spreken rustig.
- We lopen met een doel.
- We laten de werk- of speelplek opgeruimd en netjes achter.
- We benoemen gewenst gedrag.
- We helpen elkaar samen ons te houden aan afspraken en regels en spreken elkaar op een positieve manier erop aan. Benoem wat goed gaat.
- Duidelijkheid over werkverzorging, verzorgen en opbergen van eigen spullen.
- Een opgeruimde en geordende werkruimte.
- Je praat met je fluisterstem op het leerplein.
- Om 8.20 uur gaat de bel. We lopen rustig naar binnen en zetten onze spullen weg. We starten in het lokaal waar we starten met de kring of met werk dat klaarligt. Om 8.30 start de les. De leerlingen lopen van B1 door hun zijingang naar binnen en B2 en B3 door de hoofdingang.
- Ouders van groep 1 leerlingen mogen mee naar binnen het gehele jaar, ouders van groep 2 leerlingen tot aan de herfstvakantie. Om 8.30 starten we de dag.
- We zijn van 8.00-8.15 uur telefonisch bereikbaar en na schooltijd kunnen ouders terecht bij de leerkrachten.

- Als de bel is gegaan voor de inloop, dan wordt er niet meer gespeeld op het schoolplein.
- De leerlingen eten hun pauzehap gezamenlijk in het lokaal van 10.00-10.15 uur.
- Elke ochtend geldt een gezonde snack. Sommige maanden is er schoolfruit.
- We lunchen gezamenlijk in de basisgroep van 12.00-12.15 uur.
- De eerste 5/10 minuten van de pauze/lunchhap gebeurt in stilte. Daarna wordt er voorgelezen/jeugdjournaal gekeken.
- Na schooltijd blijven de leerlingen van basis 1 bij de leerkracht op het plein tot ze worden opgehaald.
- Groep 4 t/m 8 sport in gymkleding. Je mag een handdoek en washandje meenemen om je na de gym op te frissen. Deo mag ook, maar het liefst een roller.
- De leerkracht ontvangt de leerlingen bij de deur en begeleidt ze naar buiten/in de hal. Ook bij pauzes.

Werkafspraken

- We werken met (werk)blokjes vanaf groep 3 rood, oranje, vraagteken, groen en blauw.
- De leerlingen schrijven t/m groep 6 met een potlood van school. Leerlingen in groep 7 en 8 mogen met pen schrijven. In het werkboek wordt met potlood geschreven.
- Leerlingen brengen eventueel een etui en markeerstiften en 1 of 2 pennen van thuis mee. De rest wordt aangevuld op school. Een stabilo potlood mag ook.
- Leerlingen van groep 7 en 8 mogen in hun eigen handschrift schrijven.
- De leerlingen kijken het gemaakte werk na met een rode kleur.
- De leerlingen leveren het werk in: per basis is dit duidelijk waar in het lokaal.
- De leerlingen kleuren de weektaak af in de kleuren van de week.
- De leerkrachten zetten een paraaf als ze hebben nagekeken met groen.
- Wanneer je op het leerplein niet goed werkt word je verzocht naar je basis te gaan. Het leerpleinkaartje wordt ingenomen. De consequentie wordt besproken.
- Basis 3 heeft de taken na schooltijd t.a.v. opruimen van het leerplein.

Afspraken tablets

- Er zijn voldoende tablets/chromebooks voor alle leerlingen van groep 4 t/m 8. Ieder gebruikt zijn/haar eigen tablet/chromebooks voorzien van naam.
- Voor basis 1 zijn er ipads. Zij kunnen in overleg ook tablets/chromebooks gebruiken.
- De oortjes krijgen ze van school. Deze doen ze in hun etui. Is het moedwillig kapot dan betalen ze zelf een nieuwe.
- Elke dag worden ze opgeruimd in de daarvoor bestemde kast in de hal bij basis 3. Ze moeten aan de lader.
- We werken met de tablets zoveel mogelijk in de klassen en aan tafel.
- Basis 3 krijgt de taak ze elke dag te controleren.

Buitenspeelregels

- De fietsen worden geplaatst bij de fietsenstalling aan de Molenweg. We willen stimuleren zoveel mogelijk lopend naar school te komen, tenzij je op de fiets naar school moet vanwege bv. Techniek of als je ver van school woont.
- Achter de poort onder de overkapping worden de karren en fietsjes geplaatst. Voorzichtig door de beplanting lopen.
- Aanfietsroute is vanaf de Molenweg, vanaf de Leppestraat(gymzaal) alleen lopend.
- Klimrek en schommel om de beurt. Niet anderen in gevaar brengen met duwen, enz.
- Onder de overkapping buiten staat een kast met buitenspeelmateriaal voor die week. De

spelcoaches van groep 8 of de pleinwacht pakt het materiaal.

- Elke basis ruimt op waar ze mee gespeeld hebben in de 2e pauze.
- Springtouwen en andere materialen voor Basis 2 en 3 om te gebruiken staan om de hoek van de ingangdeur.
- Elke woensdag is wieltdag. Er mogen fietsen, skeelers en skateboard meegenomen worden. Er wordt dan niet gevoetbald.
- Niet van het bultje bij de ingang af met skeelers en skateboards.
- De skeelers bij eigen kapstokken plaatsen.
- Zand blijft in de zandbak en tuinaarde/houtsnippen in de plantenborders/onder het klimrek.
- We rennen langs de rand van het voetbalveld als daar gespeeld wordt. Niet hinderlijk er doorheen.
- Leerlingen mogen niet zonder toestemming van het plein. Leerlingen vragen of ze de bal mogen ophalen.
- Bij de burens aan de rechterkant mag de bal NIET opgehaald worden i.v.m. de hond. Als de bal nog heel is gooien zij deze weer terug.
- Elke pauze zijn er twee leerkrachten Pleinwacht, deze pleinwachten verspreiden zich over het begin en het eind van het schoolplein voor een goed toezicht. Ze houden ook toezicht op het opruimen van het materiaal en het rustig naar binnen lopen na de pauze.
- Als de bel gaat lopen we naar binnen.

2.2 Seksuele intimidatie

Definitie: Seksuele intimidatie is de ongewenste, seksueel getinte aandacht die tot uiting komt in fysiek, verbaal of non-verbaal gedrag. Dit gedrag wordt door degene die het ondergaat, ongeacht sekse en/of seksuele voorkeur, ervaren als ongewenst en onplezierig.

De gedragscode:

a. Schoolcultuur/pedagogisch klimaat

Het onderwijzend en niet onderwijzend personeel onthoudt zich van seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen, gedragingen, toespelingen en die wijze van aanspreken, die door leerlingen en/of andere bij de school betrokkenen als seksistisch kunnen worden ervaren. Het onderwijzend en niet-onderwijzend personeel ziet er tevens op toe, dat het bovenstaande niet gebezigd wordt in de relatie leerling-leerling. Het onderwijzend en niet-onderwijzend personeel van de school draagt er zorg voor dat binnen de school geen seksueel getint beeldend of schriftelijk materiaal aanwezig is. Deze regels gelden ook voor andere volwassenen die voor de school betrokken zijn bij de leerlingen (bijv. ouders die helpen bij allerlei zaken in en rond de school).

b. Eén op één situaties.

Alle bij de school betrokken volwassenen zorgen ervoor dat hij/zij en de leerling waar mogelijk zichtbaar en altijd bereikbaar zijn voor derden.

c. Gymnastieklessen.

Bij het omkleden voor en na de gymlessen houdt de leerkracht toezicht. Bij groep 3 tot en met 8 dient de leerkracht niet nadrukkelijk aanwezig te zijn. Vanaf groep 4 kleden jongens en meisjes zich afzonderlijk om.

d Aan- en uitkleden.

In Basis 1 worden – indien nodig – kinderen geholpen bij het aan en uitkleden. In Basis 2 en 3 gebeurt dit niet meer, tenzij een (tijdelijke) handicap dit nodig maakt en de leerling hier zelf om vraagt.

e. Schoolkampen.

Tijdens de schoolkampen gelden dezelfde gedragsregels als in de schoolsituatie. Ons uitgangspunt is dat jongens en meisjes tijdens het schoolkamp in aparte ruimten slapen.

f. Schoolreis.

Bij schoolreizen gelden dezelfde gedragsregels als in de schoolsituatie.

Bespreken van onacceptabel gedrag

Hoofdregel is dat personeel van de school direct de schooldirecteur en de bestuurder informeert als zij (op welke wijze dan ook) informatie krijgt over grensoverschrijdend gedrag. Op basis van deze melding is het bevoegd gezag verplicht onmiddellijk in overleg te treden met de vertrouwensinspecteur (0900-1113111) en de ouders alvorens over te gaan tot aangifte.

Leerlingen die gedrag vertonen dat als onacceptabel wordt ervaren, worden hierop aangesproken. Dit geschiedt individueel door de leerkracht of de schoolleiding. Indien nodig worden de ouders ingelicht over het gedrag.

Leerkrachten en andere betrokkenen bij de kinderen in de school worden bij onacceptabel gedrag individueel aangesproken door de schoolleiding. In geval van disfunctioneren wordt dit vastgelegd in het personeelsdossier van betrokkene, alsmede gemaakte afspraken tot verbetering en het verdere verloop. De intern begeleider beschikt over algemene informatie over het signaleren van mishandeling of seksueel misbruik, het vergroten van weerbaarheid, zinvolle websites en informatie over het AMK (algemeen meldpunt kindermishandeling).

2.3 Het beleid ten aanzien van pesten

Pesten op school is een ingewikkeld probleem. Dat betekent dat scholen het serieus moeten aanpakken. Een eerste vereiste daartoe is dat alle betrokkenen, leerkrachten – ouders – en leerlingen, pesten als een bedreiging zien en derhalve bereid zijn het te voorkomen of te bestrijden.

Wij hebben op school een pestprotocol. Dit Pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich bij ons op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Hiervoor stellen we regels op en maken we afspraken waarop we elkaar kunnen aanspreken wanneer zich ongewenste situaties voordoen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen bieden we kinderen de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. In de bijlagen bevindt zich het pestprotocol.

Het pestprotocol is ook van kracht in het geval dat er via sociale media gepest wordt. Wij beseffen dat we hiermee de grens tussen de school- en de thuissituatie overschrijden. Het zogenaamde digitale pesten heeft echter grote impact op kinderen en daarmee op hun gevoel van veiligheid op school. Wij zijn daarom van mening dat wij hierin samen met ouders een rol hebben om dit aan te pakken wanneer dit bij onze leerlingen speelt.

2.4 Opvang na een traumatische ervaring of bij rouwverwerking

Bij de opvang na een traumatische ervaring of rouw is het belangrijk te weten dat er (ook) op school mensen zijn die voor je klaar staan om naar je te luisteren, te troosten en/of te helpen bij de verwerking.

Traumatische ervaring

Als een medewerker of leerling een schokkende/bedreigende gebeurtenis meemaakt, wordt de volgende procedure gevolgd:

- Iedereen dient het slachtoffer uit de situatie te helpen en de eerste opvang te verzorgen, zonder hierbij zichzelf in gevaar te brengen. De schoolleider wordt zo snel mogelijk geïnformeerd;

- De schoolleider neemt z.s.m. contact op met het slachtoffer en biedt adequate hulp; hij onderhoudt contact met het slachtoffer en zorgt ervoor, dat hij/zij op een verantwoorde wijze kan terugkeren op het werk of in de klas.

Het is de taak van de schoolleider om contact te houden met het slachtoffer en de medewerkers en de leerlingen te (blijven) informeren over de situatie. Op deze manier verliest het slachtoffer niet het contact met het werk of de klas. In grote lijnen ziet het vervolg er zo uit: binnen drie dagen na het incident heeft de schoolleiding een gesprek met de betrokkene(n). Tijdens dit gesprek wordt bezien of hulp aan betrokkene(n) gewenst is en welke rol de school daarin kan spelen. Binnen drie weken vindt een vervolggesprek plaats, waarin de schoolleiding informeert of de opvang naar tevredenheid verloopt. Na ongeveer twee maanden vindt een afsluitend gesprek plaats.

Rouwverwerking

Onze eerste zorg is in dit geval de opvang van de kinderen en hun ouders met de juiste informatie en ruimte voor verdriet. In de stichting zijn zogenaamde “rouwkoffers” te verkrijgen. Dit is een plastic opbergbox met boeken en materialen die we kunnen inzetten wanneer we op school te maken krijgen met groot verlies door het overlijden van een leerkracht, een leerling of iemand uit een van de gezinnen van onze school. Naast materialen en boeken is er een protocol waarin staat beschreven welke stappen we als school kunnen en moeten nemen en wie daarvoor de aangewezen personen zijn. Dit alles met het doel onze leerlingen een gevoel van veiligheid te geven in tijden van groot verdriet.

2.5 Racisme/discriminatie

Binnen onze school is eenieder gelijkwaardig.

De onderwijsgevenden en alle andere bij de school betrokken volwassenen:

- behandelen alle leerlingen en hun ouders gelijkwaardig.
- bezigen geen racistische of discriminerende taal.
- zien er op toe dat in de school geen racistisch of discriminerend beeld- of schriftmateriaal aanwezig is.
- zien er op toe, dat leerlingen en ouders ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders geen racistische of discriminerende houding aannemen in taal en gedrag.

Bij behandeling van gesignaleerde racistische of discriminerende taal of gedrag volgen we dezelfde procedure als bij pesten (zie pestprotocol in de bijlagen).

Bij volharding van het gedrag volgt tevens melding bij het meldpunt Discriminatie.

2.6 Lichamelijk geweld/agressie

Bij dit onderwerp hanteren we de volgende basisregel:

Aan de school wordt iedere vorm van lichamelijk geweld/ agressie, zowel door volwassenen als door kinderen, niet getolereerd en zoveel mogelijk voorkomen.

In de relatie onderwijsgevende en andere bij de school betrokken volwassenen – leerling. Lichamelijk geweld en agressie wordt niet getolereerd. Bij overtreding volgt aangifte bij de politie.

In de relatie personeel – ouders.

Lichamelijk geweld en agressie wordt niet getolereerd. Bij overtreding volgt aangifte bij de politie.

In de relatie leerling – leerling volgen we dezelfde aanpak als bij pesten (zie pestprotocol in de bijlagen).

2.7 Computergebruik

Alle bovenstaande afspraken gelden ook indien gebruik gemaakt wordt van de computer: Het is niet toegestaan dreigende, dan wel racistische berichten te versturen. Het is niet toegestaan bewust sites te bezoeken die voornoemd materiaal bevatten. De ouders geven op het inschrijfformulier van school aan, of zij toestemming te geven voor publicatie van foto's van hun kind (b.v. op de website). Ouders kunnen op elk moment schriftelijk aangeven dat zij geen toestemming meer geven. De teamleden zijn verantwoordelijk voor het veilig gebruik van de internetvoorziening. We controleren regelmatig het internetgebruik en rapporteren de bevindingen in de teambordsessie. Tevens hebben wij een internetprotocol vastgesteld dat een onderdeel is van ons ICT-beleid.

2.8 Privacy.

Wij vinden het belangrijk om de privacy van de kinderen en ouders te beschermen. Gegevens over de thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties e.d. worden als privacygegevens beschouwd. Dit geldt ook voor uitslagen van testen en dergelijke.

Wij kennen de volgende afspraken: Relatie leerkracht – kind /ouder.

- De leerling,-groeps- en schoolscores zijn alleen toegankelijk voor directie en leerkrachten. Individuele leerling-gegevens worden met betreffende ouders en leerlingen besproken.
- In de verantwoording van de schoolresultaten worden alleen groeps- en schoolscores, geanonimiseerd met de MR besproken en eventueel gepubliceerd in de schoolgids.
- Privacygegevens die van belang zijn voor de aanpak/begeleiding van de leerling en die vrijwillig door ouders bekend zijn gemaakt aan de groepsleerkracht, de IB-er of de directie worden alleen met toestemming van de ouders bewaard in het leerling-dossier.
- Andere niet relevante privacygegevens die toch spontaan door de ouders bekend zijn gemaakt worden niet in het leerling-dossier opgenomen.
- Uitslagen van testen of onderzoeken van de leerling worden uitsluitend met toestemming van de ouders aan derden versterkt, indien het voor de verdere begeleiding van de leerling van belang is.
- Gegevens die door ouders in vertrouwen worden gemeld aan groepsleerkracht, IB-er en/of directie worden niet met collega's besproken, zonder medeweten van de betreffende ouders.
- Gegevens die bij wettelijke regelgeving kunnen worden opgevraagd worden met de grootste terughoudendheid verstrekt.
- Iedere leerkracht respecteert het recht van ouders privacygegevens niet beschikbaar te stellen aan school of hulpverlenende instanties.
- Gegevens die in strikt vertrouwen door instanties of ouders bekend gemaakt worden aan de directie of de contactvertrouwenspersoon worden zonder toestemming van de instanties of ouders niet doorgegeven aan de overige leerkrachten.
- Gegevens die door een kind in strikt vertrouwen aan de directie/contactpersoon of de groepsleerkracht worden bekend gemaakt, worden niet doorgegeven aan anderen, tenzij dit in strijd is met bovengemelde afspraken rond (seksuele) kindermishandeling. Dit laatste altijd na bespreking met het kind.
- In de formele en informele sfeer tussen leerkrachten onderling wordt de privacy van de ouders en de kinderen gerespecteerd. Persoonlijke gegevens worden alleen besproken voor zover ze relevant bij de uitoefening van het werk.
- Leerlinggegevens worden niet besproken in het bijzijn van derden.

- Gegevens, die door ouders en/of kinderen worden bekend gemaakt aan de contactvertrouwenspersoon worden behandeld conform de klachtenregeling (hoofdstuk 3).

Bijzondere afspraken rondom privacy bij gescheiden ouders

- Het heeft onze bijzondere voorkeur dat ouders gezamenlijk op gesprekken over hun kind komen of elkaar hierover informeren.
- In situaties waarbij ouders gescheiden zijn, wordt op verzoek van de niet met ouderlijk gezag belaste ouder, door de leerkracht informatie verstrekt. Het initiatief hiervoor ligt bij de betreffende ouder.
- Het betreft hier alleen informatie over schoolvorderingen en eventuele sociaal-pedagogische ontwikkelingen in de school.
- Voor het geven van de informatie is het mogelijk dat de niet met gezag belaste ouder een afspraak maakt voor een gesprek.
- Informatie aan de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder wordt niet verstrekt als de leerkracht de informatie ook niet aan de wel met ouderlijk gezag belaste ouder zou verstrekken.
- Bij zwaarwegende belangen van het kind kan de school besluiten informatie niet te verstrekken aan de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder (op basis van een oordeel van de rechter of een psycholoog).¹
- Deze maatregel moet bekend zijn bij de directie en juistheid moet blijken uit aangevoerde feiten en omstandigheden (binnen de kaders van de wet).

3. De klachtenregeling

Overall waar gewerkt wordt zijn wel eens misverstanden of worden fouten gemaakt. Ons streven is dat elke leerkracht u en/of uw kind altijd serieus neemt en goed naar u en/of uw kind luistert en samen met u naar de best mogelijke oplossing zoekt. Mocht u het gevoel krijgen dat u niet serieus genomen wordt of dat er niet goed naar u geluisterd wordt dan kunt u gebruik maken van de klachtenregeling. Dit geldt ook voor de medewerkers van de school.

De klachtenprocedure voor onze school is te vinden via www.pro8.nu

Klacht van onderwijskundige aard:

1. Gesprek met de groepsleerkracht
2. Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de schoolleiding
3. Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de contactvertrouwenspersoon van school (zie schoolgids)
4. Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de vertrouwenspersoon van PRO8 (zie schoolgids)
5. Indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij de landelijke Klachtencommissie

Klacht van schoolorganisatorische aard (vakanties/vrije dagen, ouderbijdrage):

1. Gesprek met de schoolleiding
2. Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de contactvertrouwenspersoon van school (zie schoolgids)
3. Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de vertrouwenspersoon van PRO8 (zie schoolgids)
4. Indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij de landelijke Klachtencommissie

¹ Risico hierbij kan zijn dat de school haar onafhankelijke positie verliest en "handlanger" van een van beide ouders dreigt te worden.

Klacht over ongewenst gedrag (pesten, agressie, geweld, discriminatie)

1. Gesprek met de groepsleerkracht
2. Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de schoolleiding
3. Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de contactvertrouwenspersoon van school (zie schoolgids)
4. Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de vertrouwenspersoon van PRO8 (zie schoolgids)
5. Indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij de landelijke Klachtencommissie

Klacht over seksuele intimidatie

Meld- en aangifteplicht voor iedereen in de school bij vermoeden van seksuele intimidatie naar kind/minderjarige:

1. Gesprek met schoolleiding of contactvertrouwenspersoon van de school (zie schoolgids) en daarna melding bij schoolleiding
2. Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de vertrouwenspersoon van PRO8 (zie schoolgids)
3. Indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij landelijke Klachtencommissie

4. Betrokken personen

4.1 De vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon is aangesteld om er zorg voor te dragen dat klachten van ouders, leerkrachten of kinderen serieus genomen worden en op een passende manier worden opgepakt. Ook zijn zij “formeel” het meldpunt waar kinderen terecht kunnen als zij gepest worden, of signaleren dat andere kinderen worden gepest. Natuurlijk kunnen ouders en kinderen hiervoor ook bij alle andere teamleden terecht. Elke ouder of kind kan een beroep op hen doen als er problemen zijn, van welke aard dan ook, waar u of uw kind niet met iedereen durft of wil praten. Het gesprek wordt vertrouwelijk behandeld en er worden geen stappen ondernomen zonder uw toestemming.

De vertrouwenspersoon neemt initiatief in preventieve activiteiten en coördineert de activiteiten m.b.t. het pedagogisch klimaat op school (in nauwe samenwerking met de IB-er en Directie). Daarnaast heeft hij/zij een rol in de klachtenroutes. De vertrouwenspersoon draagt er zorg voor dat de klager goed begeleid wordt en ziet erop toe dat procedures goed worden gevolgd. Wanneer de opvang niet tot het gewenste resultaat leidt, begeleidt de vertrouwenspersoon de verwijzing naar de vertrouwenspersoon van PRO8. Bij seksuele intimidatie of misbruik houdt de vertrouwenspersoon zich aan de meldplicht en zorgt er in samenwerking met de schoolleiding voor, dat er contact wordt opgenomen met de ouders en dat er voor nazorg wordt gezorgd. In de schoolgids staat vermeld wie de vertrouwenspersoon van onze school is.

4.2 De externe vertrouwenspersoon:

De externe vertrouwenspersoon wordt geleverd door de IJsselgroep, Doetinchem. In onze schoolgids staat vermeld wie dit is en hoe hij/zij te bereiken is.

Ten aanzien van de klachtenroutes heeft de externe vertrouwenspersoon de volgende taken:

- Ondersteunen en begeleiden van de leerling die is lastiggevallen
- Gesprekken voeren met ouders
- Verwijzen naar hulpverlenende instantie
- Ondersteuning bieden bij het indienen van de klacht en/of het doen van aangifte
- Bemiddelen tussen klager en aangeklaagde
- Adviseren van het bevoegd gezag betreffende de klachtafhandeling

- Geven van voorlichting aan team en ouders over het thema machtsmisbruik
- Geven van beleidsaanbevelingen aan het bevoegd gezag.

4.3. De veiligheidscoördinator.

PRO8 kent een veiligheidscoördinator. Deze coördinator adviseert gevraagd en ongevraagd de schooldirectie/algemeen directeur over alle zaken die met veiligheid te maken hebben, inclusief BHV en Arbeidsomstandigheden. In de veiligheidsmap in de directiekamer bevinden zich formulieren voor de registratie van onveilige situaties of incidenten.

5. Deskundigheid.

5.1 De vertrouwenspersoon.

Besloten is dat de vertrouwenspersoon in een netwerk van contactpersonen o.l.v. de IJsselgroep zal participeren. Dit heeft als doel het uitwisselen van praktijkervaringen en daarmee het vergroten van de handelingsbekwaamheid van de deelnemers.

5.2 Het team

Elk jaar staat de veiligheid in brede zin tweemaal op de agenda van de teamvergadering en eenmaal op de vergadering van de MR.

6. Beleidsvoornemens

Jaarlijks evalueren van het schoolveiligheidsplan in een teamvergadering of studiemiddag. Wijzigingen en aanpassingen worden besproken en afgestemd met team en MR.

Bijlage 1:

Pestprotocol De St. Jozefschool

Dit Pestprotocol heeft als doel dat kinderen zich bij ons op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Hiervoor stellen we regels op en maken we afspraken waarop we elkaar kunnen aanspreken wanneer zich ongewenste situaties voordoen. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en waar we op onze school serieus mee omgaan:

- Pesten wordt als probleem gezien voor alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna ouders genoemd);
- De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar zijn en worden met hen samen de regels vastgesteld. Dit gebeurt o.a. tijdens de Gouden weken en de Gelukskofferlessen.
- Wanneer gepest wordt, moeten leerkrachten (in **samenwerking** met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. School en ouders hebben elkaar hierbij echt nodig;
 - Signalen van pesten kunnen zijn: altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen, een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven, beledigen, isoleren, opmerkingen over kleding, buiten school opwachten, bang maken, schelden, schreeuwen, schoppen slaan.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak;
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegde gezag adviseren.
- Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld met een poortwachterstaak. In de schoolgids staat vermeld welke leerkracht (en) dat bij ons zijn. Wie de vertrouwenspersoon van PRO8 is staat op www.pro8.nu en is natuurlijk bekend bij het college van bestuur.
- In het kader van preventie komt het onderwerp pesten regelmatig aan de orde in de groepen:
 - Tijdens (kring)gesprekken aan de hand van onderwerpen als veiligheid, ruzie maken, omgaan met elkaar, vriendschap;
 - Tijdens de lessen over de Gelukskoffer;
 - Voorbeeldgedrag van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. In een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken, is beduidend minder sprake van pesterij.

Bij de aanpak van geruzie en pestgedrag nemen we de volgende stappen (ook wanneer er sprake is van digitaal pesten).

1. Er samen zelf uitkomen:
2. Op het moment dat een van de kinderen er niet uitkomt, gaat deze hulp halen bij zijn vrienden.
3. Het lukt niet om tot een oplossing te komen en de leerkracht wordt erbij gehaald. Deze brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen de ruzie of de pesterijen op te lossen en afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen er sancties. Deze gaan verder dan het straffen van de pester en richten zich op het vergroten van de weerbaarheid en het oefenen van ander gedrag van alle betrokkenen.
4. Bij herhaaldelijke ruzie / pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met degene die ruzie maakt of pest. Leerkracht en ouders hebben een gesprek en proberen in goed overleg samen tot een bevredigende oplossing te komen. Dit gesprek kan zowel op initiatief van de leerkracht als van de ouders zijn. In eerste instantie zijn de kinderen hier niet bij, later wel. De medewerking van de ouders wordt hierbij nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. Er wordt hulp geboden aan de gepeste en begeleiding aan de pester, indien nodig in overleg met een externe deskundige.
5. Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld via de schoolleiding of de vertrouwenspersoon van PRO8. In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Ook het tijdelijk plaatsnemen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Begeleiding van de gepeste leerling en de pester

Tijdens de begeleiding van een gepeste leerling is er aandacht voor de volgende punten:

- ☆ Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- ☆ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- ☆ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten. (Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren).
- ☆ Sterke kanten van de leerling benadrukken
- ☆ Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- ☆ Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/weerbaarder opstelt.
- ☆ Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- ☆ Het gepeste kind niet overbeschermen. Bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Tijdens de begeleiding van een leerling die pest is er aandacht voor de volgende punten:

- ☆ Praten; zoeken naar de reden van de ruzie / het pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- ☆ Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- ☆ Excuses aan laten bieden
- ☆ In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- ☆ Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- ☆ Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.

- ☆ Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
 - Een problematische thuissituatie
 - Negatief beeld van zichzelf
 - Gestimuleerd worden in het gedrag door “meelopers”
 - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
 - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
 - Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- ☆ Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- ☆ Inschakelen hulp

Tijdens onze aanpak richten we ons niet alleen op het de pester en het kind dat gepest wordt, maar ook op de “meelopers” en de zwijgende groep. Ook zij beïnvloeden het gedrag binnen de groep en kunnen een bijdrage leveren aan het stoppen van pestgedrag en behouden van een veilige sfeer in de groep.

Adviezen aan ouders

Tips voor ouders van kinderen die gepest worden

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Stimuleer uw kind om de nabijheid van vrienden op te zoeken
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Tips voor ouders van kinderen die pesten

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak of beslissingen van school staat

Bijlage 2:

Gedragcode sociale media

Sociale media zoals Twitter, Facebook, What's app en nog vele andere bieden de mogelijkheid te laten zien dat je trots bent op de school. Ook kunnen ze een bijdrage leveren aan een positief beeld van de St. Jozefschool in Azewijn en omgeving.

Het is hierbij van belang te beseffen dat berichten op sociale media (soms onbewust) de goede naam van de school, betrokken leerlingen, ouders en medewerkers ook kunnen schaden. Om deze reden vraagt de St. Jozefschool van alle aan de school verbonden leerlingen, ouders en personeelsleden om verantwoord met sociale media om te gaan.

Voor ons betekent dit het volgende:

- Het gebruik van een mobiele telefoon is voor de leerlingen in de school niet toegestaan (uitzonderingen in overleg met de groepsleerkracht).
- Op sociale media ga je op een sociale manier met elkaar om, dus met respect.
- Op sociale media praat je wel MET elkaar en niet OVER een ander.
- Je zet alleen berichten op sociale media als die de ander of de school niet schaden. Je schrijft je berichten dus zorgvuldig.
- Een leerkracht geeft alleen toestemming voor het gebruik van sociale media in een les, wanneer dit nuttig is voor de betreffende les.
- Heb je iets in vertrouwen gehoord over een ander of iets wat een ander kan schaden, dan deel je dat niet met anderen via sociale media.
- Wil je via sociale media foto's, filmpjes en/of geluidsfragmenten delen waar anderen ook op staan, dan mag dat alleen als die anderen jou daarvoor persoonlijk toestemming geven.
- We accepteren niet dat sociale media gebruikt worden om anderen te pesten, te kwetsen, te stalken, te bedreigen, zwart te maken of op een andere manier te schaden.
- Als je je niet aan deze normale fatsoensnormen houdt, worden maatregelen genomen op school (zie pestprotocol en schoolveiligheidsplan)
- Als je met gebruik van sociale media strafrechtelijk de fout ingaat, kunnen de school of andere beschadigde personen hiervan aangifte doen bij de politie.

YES	NO
Respecteer en bewaak privacy	
Ga zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie. Alles wat op internet geplaatst wordt, kan daar na lange tijd nog worden teruggevonden. Laat op websites geen persoonlijke gegevens achter zoals je adres, je bankrekening of je telefoonnummer.	Gebruik geen gegevens van medeleerlingen, medewerkers van de school, andere mensen of zelf verzonden personen.
Denk na over afbeeldingen	
Publiceer alleen afbeeldingen en geluidsopnames wanneer de mensen die erop staan dat goed vinden.	Publiceer geen foto's, filmpjes, geluidsfragmenten, tweets waarmee je jezelf en/of anderen in de problemen kunt brengen.
Toon respect	
Gedraag je online zoals je dat ook binnen (en buiten) de school hoort te doen	Zend of plaats geen berichten die kwetsend, obscene, discriminerend of haatdragend zijn voor een andere persoon, een groep of de school.
Doe normaal	
Gebruik sociale media alleen in de les wanneer je daarvoor toestemming hebt en het zinvol is voor de les	Reageer niet op berichten van binnen of buiten de school tijdens lestijd
Zeg wie je bent	
Spreek voor jezelf en wees eerlijk.	Reageer niet anoniem op artikelen, tweets, etc.